CZĘŚĆ XXVI. № 79. ROK 13. (1842.)

TYGODNIK PETERSBURSKI.

GAZETA URZĘDOWA KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we Wtorki i Piątki. Prenumerata przyjmuje się pod adressem: do Wydawcy Tygodnika w Peterburgu. do Expedycyi Gazet Petersburskiego Pocztamtu, lub do xięgarni Gräfe; w Warszawie, w drukarni Zawadzkiego i Węckiego i w Biurze infarmacyjném; w Wilnie w xięgarni Zawadzkiego: nadto we wszystkich Pocztowych w kraju urzędach.

Cena *Roczna* w Rossyi z pocztą a w stolicy, z noszeniem do mieszkań, 50 r. ass. *Półroczna*, 25 r. ass. Bez poczty, dla odbierających w xięgarni Gräfe *Roczna*, 45 rubli assygn. *Półroczna*, 25 rub. assyg. Dla Królestwa Polskiego *Roczna*, 53 rubli assygn. *Półroczna*, 28 rub. ass.

WTOREK, 16/28 PAŹDZIERNIKA.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Petersburg, 15/27 *Października*.

NOWINY DWORU.

W przeszły Piątek 9 Października Kawaler Ruffo de Castelcicala nowoakredytowany w charakterze Posła nadzwyczajnego i Ministra pełnomocnego Króla Jmci Obojej Sycylii przy Dworze Cesarsko-Rossyjskim był przyjęty na prywatném posłuchaniu przez N. Pana we własnym pałacu J. C. Mości, i miał zaszczyt złożyć N. Panu swoje listy wierzytelne.

W niedzielę, 11, lord Stuart do Rothesay Poseł nadzwyczajny i pełnomocny Królowej Jmci W. Brytanii, w powrocie na swoje stanowisko miał zaszczyt być przyjętym przez NN. Cesarza i Cesarzowę w Carskosielskim pałacu. Lady Stuart de Rothesay, małżonka Posła, nowoprzybyła do tutejszej stolicy również miała zaszczyt być przedstawioną NN. Państwu i JJ. CC. WW. Cesarzewiczowej, Wielkiej Xiężnie Maryi Alexandrownnie, i WW. Xiężniczkom Oldze i Alexandrze Mikołajównom.

— Przez rozkaz dzienny Cesarski z d. 9 b. m. zostający przy Kaukazskim oddzielnym korpusie liczący się w jeździe Jenerał-major *Bezobrazow 2* mianowany Naczelnikiem prawego skrzydła linii Kaukazskiej.

— Przez rozkaz dzienny Cesarski z dnia 16 b. m. Naczelnik artyllerye oddzielnego korpusu Kaukazskiego Jenerał-major *Kozlaninow* podniesiony do rangi Jenerał-porucznika z zachowaniem dotychczasowych obowiązków.

— Przez Reskrypt z dnia 28 Września N. Pan raczył mianować kawalerem orderu św. Andrzeja Inspektora odwodowej jazdy Jenerała piechoty *Nikitin* na znak Monarszego zadowolenia z porządku i wybornej postawy, w jakich J. C. Mość znalazł podczas ostatniego przeglądu korpus jazdy odwodowej, tudzież zborny korpus jazdy z dwiema do niego przyłączonemi dywizyami jazdy lekkiej, co wszystko razem wynosiło 306 szwadronów i 22 baterye konnej artyllery, oraz za dobry stan osad wojskowych zostających pod dowodztwem tego Jenerała.

— Minister Dóbr Państwa, w powrocie z podróży dokonanej dla obejrzenia powierzonej jemu gałęzi zarządu w niektórych gubernijach z rozkazu N. Pana wstąpił w pełnienie obowiązków swego urzędu.

— N. Cesarz Jmć raczył mianować Szambelanem Dworu Swego, zostającego przy Ministrze Sekretarzu Stanu Królestwa Polskiego Radzcę Stanu Kamerjunkra hrabię *Goleniszczew-Kutuzow*.

— Gazeta Urzędowa Królestwa Polskiego donosi pod d. 25 Września (7 Paźdz.) że N. Pan raczył mianować biskupów Królestwa JJWW. JJXX. *Wojakowskiego* i *Fiałkowskiego* Członkami honorowemi Rzymsko-Katolickiego Duchownego Kollegium w Petersburgu.

— Wykreślony zostaje ze spisów zmarły liczący się w artylleryi Jenerał-major *Sokołow 2*.

— 10 b. m. spuszczony został tu w Petersburgu z warstatów admiralicyi w Ochcie, statek parowy *Bystry*.

— Gazeta policyjna Petersburska ogłasza wiadomość z Rewla, uspokajającą tutejszą publiczność wewzględzie parowego okrętu francuzkiego *Amsterdam*, który, ostatnimi czasy, zabrawszy ztąd podróżnych odpłynął do Hâvre i o którym rozeszły się zatrważające wieści. Z listu z Rewla z d. 6 b. m. daje się widzieć, że w zaprzeszłą niedzielę

Amsterdam zawinął do tamecznego portu z powodu nieznacznego uszkodzenia w kotle machiny parowej. To uszkodzenie było atoli przyczyną że spod okrętu napełnił się wodą co jednak niezrządziło szkody, bo ładunek składał się z łoju. Ale groziło wielkie niebezpieczeństwo, bo zamokły węgiel tak się był rozegrzał, że był już bliski zapalenia się. Po naprawieniu kotła i odmienieniu zapasu węgla Amsterdam, 5 b. m. znowu puścił się na morze.

— Piszą nam z Kijowa. z d. 24 Września: «Kościół Rzymsko-Katolicki, z woli błogiej pamięci Monarchy Aleksandra I, z ofiar obywateli wystawiony w Kijowie a staraniem i po większej części kosztem zmarłego już tejże Gubernii obywatela Sowieckiego ukończony, dnia 30 Lipca b. r. w dzień św. Alexandra Newskiego (w rocznicę imienin J. C. W. Następcy Tronu) uroczyście poświęcony zotał przez JW. JXiędza Archydyakona Stągwiłłę przy licznej assystencyi duchowieństwa, w obecności wysokich władz miejscowych i zebranych licznie obywateli.

«Piękne Kazanie xiędza Izopolskiego, odpowiedne uroczystości obrzędu było żywym odgłosem uczuć zgromadzenia: wspomniał on, że spoczywający w Bogu, błogosławionej pamięci Monarcha przyniesione przez Obywateli dary na pomnik wielkiego zwycięztwa, które miało postać Europy przemienić, wolą swoją, w duchu chrześciańskiego bohatera, obrócić chciał na świątynią Bożą, nie zaś na pomnik chwały która Bogu samemu należy,

«Ta świątynia, w stylu Jonickim, podług planu zmarłego już architekta Pillera wzniesiona, wymiarem swoim i piękną proporcyą niepoślednie zajęła miejsce wśród starożytnych świątyń Kijowa. Wewnątrz piękny włoskiego pędzla obraz ukrzyżowanego Zbawiciela, (dar p. Daryusza Poniatowskiego) do celniejszych należy ozdób, których rozkład zastosowany do proporcyj gmachu, łączy okazałość bez przepychu, prostotę z godnością, odpowiedną świątyni Pańskiej, charakterowi Zachodniego Kościoła. Piękny organ, niegdyś Krzemienieckiego kościoła, znanego brzmienia odgłosem wtórzył uroczystym pieniom kapłanów i cichym modłom zgromadzonych chrześcian, którzy bez różnicy wyznania schylali korne czoła przed Zbawcą Swiata.»

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

—

Londyn 12 Października. Jedna z Gazet twierdzi że Parlament będzie zwołany miesiącem wcześniej niż zazwyczaj.

— Królowa Wdowa wyjechała do południowej Anglii, gdzie najęła na rok willę należącą do lorda Manley i położoną wprost naprzeciw wyspy Wight.

— Gazeta *Morning Post* najmocniej zaprzecza dawniej rozsianej wiadomości, jakoby dane były przez lorda Ellenborough, Wielkorządzcy Indyj, rozkazy cofnienia wojsk z Afganistanu. korrespondencyi z tego kraju, Wielkorządzca trwa w zamiarze odniesienia uroczystej pomsty za cześć Anglii. Następne jest obrachowanie wojsk przeznaczonych do wyprawy na Afganistan:

W Dehra-Ishmael-chan, pod dowodztwem jenerała Nott, 7,000 ludzi—w Peshawer, pod jenerałem Pollock, 12,000—pod sirem C. Napier, 7,000. Armija odwodowa w Firouzpore liczy 20,000. W ogóle 46,000 ludzi.

— Podług ostatnich nowin z Kanady, 7 Września w Kingston, miało miejsce otwarcie drugiej sessyj połączonego Parlamentu Kanadyjskiego. Wielkorządzca, sir Ch. Bagot, w mowie zagajającej sessyą, obwieścił o zawarciu ugody ze Stanami Zjednoczonemi, tudzież o tem, że Parlament Wielkobrytański dał porękę za pożyczkę. jaką Kanada ma zawrzeć dla ukończenia robot publicznych.

Zapowiedziano już było że dotąd zabroniony wywoz z Anglii machin będzie pozwolony. Izba handlowa w Manchester na zapytanie w tym przedmiocie odebrała od Gabinetu urzędową odpowiedź, że w liczbie innych pozwolony będzie wywoz machin służących do przędzenia bawełny i wełny, tudzież do tkania tych materyałow i innych, z wyłączeniem wszakże machin do przędzenia i tkania lnu, płócien i korunek, tudzież do kręcenia lin i powrozów.

— Teraz wiadomo już z pewnością że wojska wyprawy indyjskiej odebrały rozkaz ciągnienia na Kabul; mieszkańcy są w największej obawie zemsty która ich czeka i starają się wyjednywać sobie od niewolników angielskich świadectwa o nienależeniu do wytępienia armii angielskiej podczas jej odwrotu.

Paryż 13 Października. Król i Królowa JJ. Belgijscy przybyli do St. Cloud i mają zabawić we Francyi do Listopada.

— Podług *Journal des Débats* nastepne zmiany wkrótce nastąpić mają: Marszałek Oudinot z Kanclerza Legii Honorowej przejdzie na Rządzcę Inwalidów, Kanclerzem będzie mianowany marszałek Gérard, a sam, w dowodztwie gwardyi narodowej Paryskiej i Departamentu Sekwany będzie zostąpiony przez jenerała Pajol.

— Wielkorządzca Algeryi jenerał Bugeaud, z głównym Sztabem swoim opuścił 20 Września Alger udając się na wyprawę przeciw pokoleniom, dotąd nieprzyjaznym francuzom.

— Podług urzędowych podań ogłoszonych przez Ministerstwo Rolnictwa i Handlu ilość zbioru zbóż we Francyi w roku 1842 oszacowana jest na 85,988,432 hektolitry. Godna uwagi, że w ciągu 30 lat ta produkcya powiększyła się we dwoje a produkcya kartofli prawie we czworo.

Munich 14 Października. J. K. W. Xiężna Następczyni Tronu przybyła 11 b. m. do tutejszej stolicy i nazajutrz odbył się obrzęd religijny jej ślubu z J. K. W. Xięciem Następcą.

— J. C. W. Xiążę Leuchtenbergski przybył tu 10 b. m.

Kassel 8 Października. Umarł tu znany snycerz i professor Akademii Sztuk P. Ruhl, mając lat 77 wieku.

Baden 1 Października. 20 Września okropna burza panowała nad naszém miastem i okolicami i znaczne zrządziła szkody. Niemało ludzi zginęło.

Rzym 22 Września. Ostatnimi czasy ogłoszone zostały nowy kodex karny i kodex procedury kryminalnej, ułożone z rozkazu Ojca św. przez Kommisyą, w której prezydował kardynał Bernetti. Nowe te prawa odznaczają się duchem łagodności i powszechne zjednały zadowolenie. Szczególniej ustawy o cudzoziemcach nacechowane są największą liberalnością.

Konstantynopol 27 Września. 22 b. m. jedna z Sułtanek powiła syna, który odebrał imię swego pradziada, Abdul-Hamid.

— Minister Rossyjski P. Butieniew, przybył 25 Września do Buyukdere na okręcie parowym wojennym rossyjskim i nazajutrz widział się z sirem Stratford Canning.

Nowy-York 16 Września. Wkrótce zaczną się wybory do Prezydencyi Stanów Zjednoczonych. Stronnictwo *loco-foco* czyli demokratyczne podaje czterech kandydatów: PP. van Buren z New-York, Buchanan z Pensylwanii, Calhoun z południowej Karoliny, Johnson (przedtém Viceprezydenta) z Kentucky. Whigowie są za P. Clay; niewiadomo jeszcze czy dzisiejszy Prezydent P. Tyler, poda się za kandydata.

NAJPOŹNIEJSZE WIADOMOŚCI.

Londyn 15 Października. Gazeta urzędowa zawiera rozkaz gabinetowy, którym porty w Nowej Zelandyi: Wellington, Auckland i Russell ogłoszone są za porty wolne—Podług urzędowych podań od 1 Lipca z. r. po 31 Maja roku bieżącego przywieziono z Chin do Anglii 34,765,344 funtów herbaty—Skutkiem nowej taryfy ustanawia się w Dannii kompanija handlowa, która ma mieć stałą kommunikacyą parową między dwoma portami Duńskiemi a Londynem i Hull, dla przywozu do Anglii bydła rogatego—8 b. m. odbył się pogrzeb lorda Wellesley w Laton. Xiążę Wellington i wszyscy bracia byli na nim obecni — Lord Cowley, który zjechał tu był jedynie na pogrzeb udał się wczora na powrot do Paryża, gdzie jest posłem—Lord Morpeth wrócił ze swej podróży po Ameryce — Gazeta *Atlas* twierdzi że kompanija Wschodnio-indyjska ma niezwłocznie zaciągnąć w Banku angielskim pożyczkę 2,000,000 f. st. na koszta wyprawy Afganistańskiej.

Paryż 15 Października. Królowa Marya Krystyna, z powodu rocznicy urodzin Córki, Królowej Izabelli II, przybyła 10 b. m. z Malmaison do Paryża, gdzie w swoim hotelu na ulicy de Courcelles, odbierała powinszowania od znakomitych tu znajdujących się hiszpanów — X. Gros wikaryusz jeneralny dyecezyi Paryskiej mianowany został na biskupstwo St. Dié, a X. Fayet, proboszcz św. Rocha, na biskupstwo Orleans. — Odebrano z Algeru wiadomość że Abdel Kader ze stronnikami swemi obrał stanowisko na nieprzystępnych górach Oueneseris, zkąd bardzo trudno będzie mógł być wyparowanym. Pogłoska, jakoby rodzina i bagaże Abdel-Kadera wpadły w ręce jenerała Lamoriciere, nie potwierdziła się.

Rzym, 30 Września. Od roku 1797 niebyło tu lata tak stale mokrego jak tegoroczne. Większa część płodów ziemi chybiła, maiż zebrany był zielony; winobrania również nie obiecują być pomyślnemi.

Konstantynopol 27 Września. (Z gaz. Augsburskiej). Ogłoszony został hati-szeryf Sułtański urządzający ostatecznie interesa na Libanie, Essaad Pasza z Saidah mianowany wielkorządzcą Libanu i Antilibanu. Dwóch Kaimakanów jest pod jego rozkazami: jeden jako Rządzca Maronitów a drugi Druzów. Omer Pasza złożony z urzędu.

Z d. 28 Września. Goniec wyprawiony ztąd został do Persyi statkiem parowym; powiozł on ostateczne warunki pokoju ze strony Porty. Ta ostatnia zgadza się na zapłacenie połowy żądanego przez Persyą wynagrodzenia. Co do sporu o granice Porta pragnie go zdać na sąd polubowny i przyrzeka złożyć z urzędu dwóch pogranicznych Paszów, na których Rząd Perski się żali, Rząd turecki dodaje że na żadne dalsze ustępstwa nie przystanie i żadnych innych wymagań nie przyjmie.

(Journ. de S. P. Psz. Poln.)

ROZMAITOŚCI.

DONIESIEŃIE MUZYKALNO-LITERACKIE.

Wiadome jest naszym czytelnikom z ogłoszonego w Tygodniku Prospektu i artykułu P. Kraszewskiego przedsięwzięcie młodego a już nader zaletnie znanego kompozytora P. Moniuszki, wydania zbioru śpiewów polskich z muzyką przez niego ułożoną pod tytułem SPIEWNIK DOMOWY. Wybór śpiewów z najlepszych naszych poetów jest umiejętny, a muzyka zdaniem znawców, objawia prawdziwy natchniony talent, połączony z głęboką znajomością sztuki.

P. Moniuszko, uzyskawszy na ogłoszenie swego zbioru pozwolenie Rządowej Cenzury zabrał się do jego wydania; tymczasem zaś złożone są tu w Petersburgu bilety prenumeracyjne na to dzieło, po rubli srebrem cztery, w *Xięgarni P. Polewoj, na rogu Perspektywy Newskiej i Michałowskiej ulicy*. Spiewnik ma wyjść niechybnie w końcu bieżącego roku i gdy exemplarze znajdą się już w xięgarni, Tygodnik doniesie o tem publiczności.

Mamy sobie za powinność zwrócić szczególną uwagę na ten płod czytelników i czytelnic Petersburskich. Kiedy literatura nasza w ostatnich czasach dosięgła takiej wysokości na jakiej ją dziś widzimy, w muzyce niemieliśmy nic, albo mało co, godnego ogólnych postępów epoki w tej celniejszej ze Sztuk pięknych. Każdy więc utwor własny, odpowiedni stopniowi tego rodzaju cywilizacyi, powinienby być przyjętym z największą z naszej strony uprzejmością. Takie wyobrażenie mamy o Spiewniku P. Moniuszki, który będzie zapewne tylko wstępem do dalszych i ważniejszych utworów, jeżeli zyska takie przyjęcie, na jakie zasługuje. *Wydawca Tygodnika.*

KURS WEXLOWY, PIENIĘŻNY I AKCYOWY.

Petersburg, 13 Października.

Za rubel srebrny:

Na Londyn	na 3 m.	37⅝, $\frac{21}{32}$	pens.
— Amsterdam	———	191¼, ¾	cens.
— Hamburg	———	34 ⅛, $\frac{5}{16}$	szel.
— Paryż	———	400, 402	cen.

AKCYE.

	Przedano po Rubli srebr.
1 Tow. zabezp. od ognia	479
2 —— ——— —— ———	78¼
—— Komp. Amerykańsk.	212
—— Żeglugi parowej	—
—— Wód mineralnych	—
—— Oświecenia gazem	58¼
—— Przędzenia bawełny	174¼
—— Zeglugi parowej Baltyckiej	27
—— Drogi żelaznej Carskosielskiej	39
—— Fabryki sukien. Narwskiej	—
—— ——— Carewskiej perkalów	97
—— Petersburskiej chowu owiec w południowych prowincyach	78½
—— Zabezpieczenia życia	—

Tygodnik Petersburski będzie wychodził i w roku przyszłym 1843 bez zmiany w dotychczasowym układzie i cenie. Osoby życzące prenumerować, proszone są o wczesne zgłoszenie się.

Печатать позволяется: С.-Петербургъ. Октября 15-го 1842. *П. Гаевскій.*

W DRUKARNI WOJENNEJ.